

STANOWISKO
Zarządu Województwa Pomorskiego
w konsultacjach na temat STRATEGII UE 2020

Wziąwszy pod uwagę

- przedstawiony w dniu 24 listopada 2009 roku przez Komisję Europejską dokument konsultacyjny ws. Strategii UE 2020 (COM(2009) 647);
- przedstawiony w grudniu 2009 roku przez Komisarza Pawła Sameckiego *Dokument kierunkowy dotyczący przyszłej Polityki Spójności*;
- zapisy obowiązującego Traktatu Lizbońskiego;

a także podkreślając, że

Strategia UE 2020 powinna koncentrować się na przedsięwzięciach przynoszących największe efekty w zakresie pobudzania konkurencyjności UE i uwzględniających terytorialną specyfikę regionów europejskich,

Zarząd Województwa Pomorskiego przedstawia stanowisko nt. Strategii UE 2020

Przesłanki, zakres, priorytety i cele Strategii UE 2020

1. Przesłanki przygotowania Strategii UE 2020 mogą budzić pewne wątpliwości. Nie jest jasne, czy wynika ona jedynie z chęci niwelowania negatywnych skutków kryzysu finansowego i gospodarczego, czy też ma wyznaczać co najmniej średniookresowe cele rozwoju ukierunkowane na głębsze przemiany strukturalne w UE. Dodatkowo, zarysowane kierunki Strategii nie wynikają z pogłębionej diagnozy stanu wyjściowego czy też oceny ex-post dotychczasowych efektów Strategii Lizbońskiej. Tych podstawowych elementów Strategii nie zastąpi przedstawiony opis zjawisk kryzysowych oraz ich skutków.
2. Zakres przedmiotowy Strategii UE 2020 wymaga doprecyzowania. Nie jest jasne, czy Strategia traktowana będzie wąsko – jako strategia gospodarcza UE, czy też ma ona pełnić funkcję całościowej, horyzontalnej strategii rozwoju UE ukierunkowującej poszczególne polityki i strategię unijne.
3. Dość ogólnie sformułowane są cele dla każdego z trzech proponowanych priorytetów Strategii UE 2020. Sprawiają one wrażenie oderwanych od głębszej diagnozy sytuacji, a także od osiągniętych dotychczas rezultatów Strategii Lizbońskiej. Dodatkowo, brak wyraźnego określenia oczekiwanych efektów w perspektywie 2020 roku utrudnia ocenę ich realności.
4. Zarysowane priorytety i cele Strategii UE 2020 są w gruncie rzeczy kontynuacją dotychczasowego podejścia, przy pewnym zawężeniu. Większość z nich zawarta jest w już istniejących dokumentach wspólnotowych różnej rangi (np. Zintegrowane Wytyczne ws. Wzrostu Gospodarczego i Zatrudnienia, Strategiczne Wytyczne Wspólnoty ws. Polityki Spójności, itp.). Dokument nie proponuje więc w zasadzie niczego przełomowego dla UE. Pojawia się więc wątpliwość, czy zdiagnozowana została skuteczność dotychczasowego podejścia i konieczność jego zasadniczej kontynuacji.

5. Warty rozważenia dodatkowym (czwartym) priorytetem Strategii UE 2020 jest bezpieczeństwo, szczególnie w kontekście rynków finansowych. Problem ten ma bez wątpienia charakter transnarodowy i jest w związku z tym adekwatnym polem dla wspólnej interwencji. Priorytet dotyczący bezpieczeństwa rynków finansowych powinien być rozważany nie tylko w związku z przeciwdziałaniem zaburzeniom takim, jak te, które stanowiły przyczynę obecnych zjawisk kryzysowych, ale również w kontekście długookresowej konkurencyjności europejskiej przestrzeni gospodarczej, ponieważ poczucie bezpieczeństwa (zaufania do rynków finansowych) jest istotnym elementem takiej konkurencyjności.

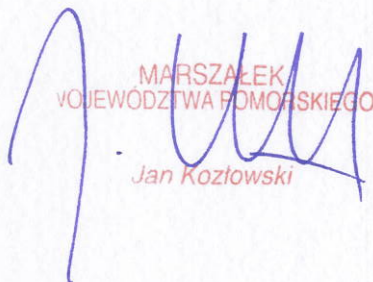
Wymiar terytorialny jako podstawa sukcesu Strategii UE 2020

1. Istotne jest, aby w Strategii UE 2020 wyraźnie uwzględnić obowiązujące cele traktatowe, jakimi są spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna. Strategia powinna być nakierowana na strukturalne aspekty konkurencyjności w sposób, który promuje rozwój i restrukturyzację gospodarek regionalnych, korzystając ze specyficznych zasobów regionów, mając na względzie zróżnicowania w poziomie ich rozwoju, a także przeciwdziałając pogłębianiu się dysproporcji regionalnych w skali UE.
2. Przy generalnej akceptacji dla zaproponowanych priorytetów Strategii UE 2020 należy podkreślić, że właściwym podejściem dla jej realizacji jest terytorializacja, czyli identyfikacja w europejskiej przestrzeni specyficznych potencjałów i obszarów problemowych w kontekście przyjętych priorytetów. Jest to podstawa do racjonalnego ukierunkowania poszczególnych polityk. Sprostanie wyzwaniom globalnej konkurencyjności wymaga odwrótu od podejścia sektorowego na rzecz podejścia opierającego się na uwarunkowaniach terytorialnych. Oznacza to, iż większy nacisk powinien być położony na tworzenie i wykorzystanie lokalnych potencjałów.
3. W zaproponowanym zarysie Strategii UE 2020 brakuje oparcia się na specyficznych (zróżnicowanych) terytorialnie potencjałach regionów i państw. Wymyka się w ten sposób szansa na zintegrowane (wieloaspektowe) podejście do problematyki konkurencyjności europejskiej przestrzeni, zwiększając niebezpieczeństwo nieskoordynowanego i – w skrajnym przypadku – wzajemnie „znoszącego się” oddziaływania się polityk sektorowych.
4. Jednym z fundamentalnych narzędzi realizacji Strategii UE 2020 powinna być Polityka Spójności, która – w powiązaniu z pełną realizacją zasad Jednolitego Rynku – ma wszelkie niezbędne cechy, aby stać się „kołem zamachowym” dynamizującym rozwój Wspólnoty. Jest to ważne także dlatego, że to właśnie Polityka Spójności jest w stanie efektywnie powiązać cele Strategii UE 2020 z różnorodnymi działaniami rozwojowymi władz regionalnych i lokalnych ukierunkowanymi na takie obszary tematyczne, jak np. innowacyjność, zrównoważony rozwój czy też kapitał ludzki i społeczny. Jest to argument nie do pominięcia w sytuacji, gdy władze regionalne i lokalne są odpowiedzialne za kształtowanie i realizację ok. 70% całości inwestycji publicznych w UE.

Fundamenty systemu realizacji Strategii UE 2020

1. System realizacji Strategii UE 2020 jest zbyt ogólnie zarysowany. W szczególności należy precyzyjnie określić podmiotowy zakres jej adresatów. Konieczne jest co najmniej zdefiniowanie roli i zadań poszczególnych instytucji UE, a także Państw Członkowskich, Regionów oraz innych podmiotów.
2. Dla uzyskania globalnych efektów – związanych ze wzrostem konkurencyjności UE, rozwiązaniem problemów integracji społecznej, ochrony środowiska, bezpieczeństwa energetycznego czy budowy „zielonej” gospodarki – konieczne jest wzmocnienie współpracy w ramach całej Wspólnoty. W związku z tym, rozwój współpracy terytorialnej (m.in. przepływ wiedzy i informacji) powinien stanowić jedną z kluczowych wartości europejskich. Sukces gospodarczy UE wymaga zdecydowanej współpracy i partnerstwa, które wykraczają poza granice administracyjne i instytucjonalne, a tym samym niwelują podziały między podmiotami rozwoju gospodarczego, społecznego, środowiskowego.
3. Sukces realizacji Strategii UE 2020 zależy od odpowiednio silnego zaangażowania i przekonania regionalnej i lokalnej administracji publicznej, a także sektora pozarządowego oraz partnerów społeczno-gospodarczych. Przy czym włączenie to musi się odbywać na zasadzie subsydiarności, w tym także subsydiarności w relacjach wewnętrznych poszczególnych państw (*sub-national subsidiarity*).

Gdańsk, 14 stycznia 2010 roku

MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO
Jan Kozłowski